

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.
Laptulajdonosok és főszerkesztők:
JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:
Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11
Kiadóhivatal:
HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

Az eszme győzedelme.

Hock János fontos kinyilatkoztatásokat tett ma a házban. Kijelentette, hogy a szabadelvű párt és a nemzeti párt egyesülését nem tartja természetesnek. Épen ezért nem is tekinthető ezen egyesülés teljes egybeolvadásnak.

E kijelentés jellemzi a kormány mai többségét. E többség tehát csak feltételesnek tekinthető. És ez az állapot magyarázza meg azt is, mért nem juthat diadalra az erőszak politikája. Amint ezt újra inaugurálni akarnák, a nemzeti párt azonnal kiválik a többségből s a kormánypárt elenyésző kisebbségben marad.

A nemzeti pártnak a szabadelvű pártba történt belépését tehát nem tekinthetjük egyébnek, mint a régi szabadelvű pártban elfajzott elvek szanálásának.

A nemzeti párt biztosíték a nemzet részére, mely nélkül tovább vezeték volna le a lejtőn talán a teljes bukásig. Már csak ebből a szempontból is történelmi jelentősége van ezen természetellenes

egyesülésnek, melyre többször találhatunk példát az államok alkotmányos életében.

Míg ezen oldalról tekintve biztosítékot látunk az egyesülésben, addig más oldalról tekintve reményeket is táplálhatunk.

Hock János kijelentette, hogy a nemzeti párt nemzeti követeléseit fel nem adta és feladni nem is fogja. Sőt ellenkezőleg arra törekszik, hogy a régi szabadelvű párt segítségével azokat diadalra juttassa. Olyan a nemzeti párt ezen eljárása mondja Hock, »mint a zsidó asszonynak a tette, aki Salamon király elé járulva ítéletért, gyermekét inkább idegen kézre bizta, csak hogy életét megmentse. Ők is az ő elveiket a szabadelvű pártba bizták, hogy elveik életét, diadalát kivigyék«.

A nemzeti pártnak beolvadása folytán létrejött egészséges kényszerhelyzet tehát imételjük nemcsak biztosítéka annak, hogy a visszaesés nem fog bekövetkezni, hanem egyuttal a haladás eszméjének megizmosítása is. Ezért nem árt az egyesülésből a nemzeti párt ellen kovácsolt fegyver. Az eszme győzedelme lesz a nemzeti pártnak emelt dicső emlék.

A verbászi választás.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Ma dőlt el a verbászi mandatum sorsa. Az eredmény felől mindenki tisztában volt már akkor, mikor megtudta, hogy báró Vojnich István elfogadta a felajánlott jelöltséget.

A mai választás 9 órakor vette kezdetét a legnagyobb rendben és csendben. Kiküldött tudósítónk a választás kezdetéről 9 óra 30 perczkor a következő táviratot adta föl:

Verbász, 9 óra 30 percz.

Mezey Zsigmond, választási elnök 9 órakor kihirdette, hogy három jelöltet ajánlottak. Az első báró Vojnich István szabadelvű párti a második dr. Terék István, óbecsei ügyvéd, függetlenségi és a harmadik Grossmann Miksa, a szociál-demokrata párt jelöltje. A választás a legnagyobb rendben kezdődött. Már a választók felvonulásánál nagyon is feltűnt a Vojnich párt imponáns többségével. A rendre a szabadkai 86-ik gyalogezred két százada és 32 rendőr ügyel. Eddigél semmi jel sem mutat arra, hogy rendezavarás lesz. Minden párton a legnagyobb nyugalom uralkodik.

Többi távirataink, melyek mind Vojnich István báró győzelmét hozzák hírül a következők:

Uj-Verbász, 11 óra 20 percz.

Az ellenzéki pártokon tizenegy órakor már

Székelgyföldi uti emlékek.

— A »Bácsme gyei Napló« eredeti tárczája. —

Irta: Révty Zoltán.

I.

Háromszékből egy fiatal ember jött Bácskába segéd tanítónak. Megérkezésekor sokan megbámulták kezében azt a nagy kusángot, amit magával hozott.

»Mi szükség arra?« kérdezte az öreg tanító.

»Hát, instálom, ott üthetik agyon az embert, ahol nem is gondolja.«

»Mit gondol? Hiszen művelt földön, vasuton utazik, nem gyalogszerrel s nem rablótanyákon keresztül.«

»Vagy igen!« volt a válasz. »De én ismeretlen vagyok Magyarországon.«

Hagyjuk ezt a tapasztalatlan fiatal embert dorongjával együtt. Inkább próbáljuk meg magunk, hogy csakugyan oly veszedelmes-e az utazás Nagy Magyarországon keresztül a szép Erdélybe, az ugynevezett görbe-országba.

Dehogy veszedelmes! Nem divat ma már az utonállás. Oda is mehetünk, ott is időzhetünk s a hajunk szála sem görbül meg. Még inkább meghizlalják az embert csupa sziveségből puliszkájokkal és borvizükkel!

Előkelő székel családnál voltam. Ott laktunk közvetlenül a háromszéki Olt partján, a bükszádi üvegkuta közelében, kies völgy öln, a hol nekünk minden, de minden szabad volt. Olyan volt itt az élet, mint hajdan mikor még se zsandár, se kisbíró nem volt a világon. Nem is láttam ezekből két hónapon át egy morzsányit sem!

Mi is, mint hajdan őseink, halászzal és vadászattal töltöttük a nap legnagyobb részét. De mi azzal a különbséggel üztük ezt a sportot, hogy míg őseink fáradtak, mi annál kevébbé! A vadat a puska csőve fölé hajtottuk, a halat meg dinamittal öltük. Beállítottuk a falu cigányát az Olt közepébe s tőle pár méternyire bedobtuk a dinamit kolbászkát. Egy-két pillanat múlva elfojtott pukkanással magasra csapott a víz s erre oldalt fekvő egymásután bukkantak fel a halak — élettelenül. A cigány összefogdosta s meg is süthette őket, ha akarta. A mi asztalunkra mégis csak hálóból került a hal.

Aztán fel a hegyre, le a völgybe: felkuttattuk a vidék minden zegét-zugát. S midőn estefelé fáradtan, porosan haza kerültünk, egyenesen bele — nem az Oltba, bár ez is hűsítő fürdő lett volna — hanem a borviz

feredőbe s a víz kellemes pezsgése friss erő s farkas étvágyat teremtett.

Előkelő uri házat vittek az említett családnál már t. i. az ő felfogásuk szerint. Nálunk ideát »Nagy-Magyarországon« olyan vagyону emberek ki sem látszanak a selyemből, bársonyból. — ott az egyetlen bőrdívány volt az egész kényelem. Volt ugyan nekik egy diszesebb szalon-féle szobájuk is, de vendég létemre egyetlen egyszer sem vezettek be, ajtaja mindig csukva állott.

A ház urnője egész nap sürgött, forgott s nagy karimájú fekete szalma kalapját le nem tette volna egy világért sem. Özvegy volt a jó asszony, körülötte három nagy fia szorgoskodott.

Belső cselédjei, Virág és Rózsa, leányhoz illő diszesebb, piros pántlikás, virágos sárga szalmakalapot viseltek. de egész nap ám! A konyhában a forró tűz mellett csak úgy csorgott róluk az izzadság, de azért a kalap a fejükön libegett hátul lelogó szines pántlikával.

Mikor estefelé kiállt a nemzeti asszony a magas tornác felső grádicsára, már tudtam mi következik: »Jóskácska, Ferke, jöszötk, keverjétek meg a puliszkát.

Beállit iziben két izmos béres, leemelték a

nagy lehangoltság mutatkozik, mi a Vojnich párt tulnyomó többségének tulajdonítható csupán. De a szakadó eső is oka a lehangoltságnak. *Grossmann* szocialista személyesen lelkesíti kicsike pártját. A szavazatok állása a következő:

Vojnich István	228
Terék	25
Grossmann	38

Uj-Verbász, 2 óra 25 perc.

A szavazatok állása a következő:

Vojnich István	722
Terék	81
Grossmann	46

Ut-verbász, 5 óra 30 perc.

Vojnich István	1318
Terék	275
Grossmann	151

Uj-Verbász, 8 óra 30 perc.

A választás pontban 8 órakor befejeztetett következő eredménnyel: Vojnits **1438** Terék **410** Grossmann **288**. **Vojnits 740 szótöbbséggel választatott képviselővé**, aki az eredmény kihirdetése után lelkes beszéddel köszönte meg a bizalmat.

Országgyűlés.

A mai ülésen Tallián Béla elnökölt. A napirendhez elsőnek *Bedőházy* János szólalt föl.

Tiltakozik az ellen, hogy Kossuth párt egy részének állásfoglalását az adott szó megszegésének tekintsék. Két magán ember között lehet szószegésről szó, ezt lehet becsületbeli kérdésnek minősíteni, de a politikai pártéletben nem. Tiltakozik az ellen is, mintha a Kossuth párt előmozdította volna a 67. kormány megalakulását. A Kossuth párt [csak azt akarta lehetővé tenni, hogy oly megegyezés jöjjön létre, mely lehetővé teszi a helyzet lebonyolítását. Ezután a szabadelvű és nemzeti párt egyesülését kritizálja és mondja képtelennek.

Erre *Hock* János beszélt, tetszést és többször derűtséget keltve. Beszédének lényegét vezérezkünkben méltattuk.

A pápa betegsége.

Róma, július 10.

A *Giornale d' Italia* jelenti: Lapponi és *Mazzoni* a világ minden részéről táviratokat

tűzhelyről a puliszkás üstöt s két hatalmas keverővel, nekiálltak az erős munkának s midőn már jó keményre elkeverték, visszamelték a tűzhöz. majd kevés vártatva kifordították a nagy gyuró és nyújtó deszkára. A többi már a nemzetes asszony dolga volt; gondosan ellapitgatta a még formátlan anyagot, turóval megtöltötte, összegöngyölgette s az asztalnál czernával szépen elvagdalta, kinek mekkora tetszett. Csak úgy rezgett az a sós vízbe főtt kukoriczaliszt, mint a harmat.

Ez a jó eledel mindennap az asztalon volt.

Megtettük azt is, hogy teljes diszben ökrös szekérre ültünk s kihajtottunk a mezőre nem csekély bámulatára a szembe jövő utasoknak. A mezőn az aratók javában dolgoztak, csak az asszony népség szaladgált sűrűn a hevenyészett sátrakhoz, hogy siró szopos gyermekeiket csendesítsék egy kis — pálinkával!!

Az aratók teljes napi ellátást kaptak a nevezett uraságnál; minden este nagy bográcokban főtt a sok füstölt hus. Virág meg Rózsa órák hosszáig sütötték az egészen barna lisztből készült palacsintát. *Kürtös* kalács csak egyszer járt ki nekik: az aratás befejeztével.

(Folyt. köv.)

kapnak, melyben arra kéri őket, hogy mentse meg a pápát.

Róma, július 10.

Oreglia, Gotti és Della Volpe biborosok fogadtatásánál a pápa azon óhajának adott kifejezést, hogy a biborosok látogassák meg mindennap.

Róma, július 10.

(Éjjel 12 óra 25 perc.) *Mazzoni* tanár 10 óra 45 perczkor a Vatikánba érkezett. Miután kocsiját elküldte, azt vélék, hogy hosszasabban fog ott időzni. Azt hiszik, hogy egy második beszurást nem fognak eszközölni. Ma este nagyobb az élénkség a Szent Péter-téren, mint az elmúlt estéken.

Róma, július 10.

Mazzoni tanár éjjel egynegyed 1 órakor hagyta el a Vatikánt és úgy nyilatkozott, hogy a pápa állapota az utolsó orvosi jelentés kiadása óta rosszabbra fordult. Azzal az elterjedt híreszteléssel szemben, hogy *Mazzoni* újból beszurást alkalmazott a pápánál, kijelentette, hogy ezt még nem tartotta szükségesnek, azonban talán ma reggel meg fogja tenni. Ennélfogva a közvetlen veszedelmet kizártnak tartják. A pápa *Mazzoni* jelenlétében kevés táplálékot is vett. A szent-anya, midőn *Mazzoni* nála volt, teljes öntudata birtokában volt.

A helybeli muzeum és köz-könyvtár.

Farkas Zsigmond, társadalmunknak ezen agilis és a szépért, nemesért lelkesülő tagja, most feladatává tüzte ki, hogy a helybeli muzeum és közkönyvtár egyesület állapotán mindenre javítani fog. A társadalmi akciót, melyet eddig vezetett, vezetni fogja ezután is, de most már a hatóság nagyobb támogatását is kéri.

Egy memorandumot nyújtott be a város közönségéhez, melyben elmondja, hogy mily igénytelen helyiségben kénytelen meghuzódni a közkönyvtár és muzeum, amely intézményekre pedig minden kulturváros elsősorban fordítja gondját. Egy szobában kénytelen összezsugorodni, melyek közül a könyvtár helyiségnek szánt szobákon még csak ablak sincs. Pedig van már 3000 müből és 5000 kötetből álló könyvtára, muzeum gyűjteményében pedig 5292 darab értékes tárgy van. Könyvtárát egy év alatt 2512 ember veszi igénybe, s mikor a muzeumot szeptember hónapban a közönség előtt is megnyitották az első nap 1274 látogatója volt a muzeumnak. De nemcsak a helyiség alkalmatlan, hanem elegendő eszköz sem áll rendelkezésére az egyesületnek a fejlesztéshez.

Egy tisztviselő, nagyon buzgó, kitűnő nélkülözhetetlen tisztviselő vezetni ugyan mint ór a hivatalos teendőket, de mellette csak egy könyvkiadó segédkezik. Összes jövedelme az egyesületnek a tagsági díjakból 400 korona, a városi segély fejében 400, összesen 800 korona, melyből 600 korona elkerülhetetlen kiadás fedezése után csak 200 korona, tehát ugyszólván semmi sem marad a fejlesztésre.

Ezeken a türhetetlen állapotokon akar *Farkas* Zsigmond segíteni s ehhez kéri a közgyűlés támogatását. Kéri pedig a következőket:

A helyiség átalakítását és egy olvasó szoba berendezését.

Kéri továbbá, bocsásson a város rendelkezésére egy irnokot a törzslapok elkészítésé-

hez, amely munka három hónapot vesz csak igénybe.

Kéri végül azt, hogy a város emelje föl a mostani 400 korona segélyt legalább 1000 koronára.

Mindez oly csekély kérelem, hogy nézetünk szerint, teljesítése elől el nem lehet zárkozni.

Kerületi tanonczmunka kiállítás és iparosgyűlés.

(Saját tudósítónktól.)

Szeged, július 9.

A kereskedelmi és iparkamara területén működő iparosok mozgalmas napoknak néznek eléje:

A kamara előjárósága most egyedül a szegedi és zentai kiállítás, valamint a cipész kongresszus előkészületeivel foglalkozik, a melyekről szegedi tudósítónk a következőkben számol be:

Ismeretes, hogy a szegedi kereskedelmi és iparkamara ez év augusztus havában kiállítást rendez a kerületbeli iparostanonczok és segédek munkáiból, melyre eddig már mintegy 700 kiállító jelentkezett a kerület csaknem minden jelentősebb városából és községből. Ugyanez időben Zentán is lesz mezőgazdasági és ipari kiállítás és a kamara e két kiállítási alkalmat föl kívánja használni arra, hogy a kiállítás megszemlélésére Szegedre és Zentára utazó iparosok részvételével kerületi iparosgyűlést tartson és e gyűlést összekapcsolja hasznos szakelőadásokkal a kisiparban is használatos több munkagép bemutatásával stb.

A gyűlésen az ipartestületek, ipartársulatok, szövetkezetek és egyéb ipari szervezetek kiküldöttein kívül résztvehet minden kerületbeli önálló iparos.

A kerület gyűlés programját a kamara előzetesen a következőkben jelzi:

Első nap: augusztus 19-én (szerdán):

I. D. u. 1 órakor gyülekezés a kamarai székház gyűléstermében. II. D. u. fél 2 órakor a szegedi tanoncz- és segéd-munkakiállítás megtekintése. III. D. u. 3 órakor több szegedi ipartelep megtekintése (*Rainer*-féle asztalosgyár, hordógyár, a szegedi fa- és fémipari szakiskola munkagépei szakelőadásokkal kapcsolatosan stb.), valamint szakonkint a szegedi bőripar nyersanyagbeszerző, butoripari raktár- és az agyagipar nyersanyagbeszerző szövetkezetek tanulmányozása, esetleg a szegedi gyártelepek megtekintése. IV. Este 8 órakor a később kijelölendő helyen találkoznak a gyűlés cagjai vacsoránál.

Második nap: augusztus 20-án. Szt.-István napján (csütörtökön.) V. d. e. 8 órakor kerületi ipargyűlés, melynek tárgysorozata a következő:

1. Megalakulás, elnöki megnyitó. 2. A kézműipar helyzete és érdekei. (Javaslatok az önálló vámterület, az ipartörvény revízió, a vásárugy, a betegsegélyezési ügy, a fegyveripar, a szakoktatás-ügy és a kisiparosok gyűlésén már többször kifejezett más kívánságok megszüretése érdekében.) 3. Ipari szövetkezetek nagyobbarányu szervezése. 4. Előadások az iparfejlesztés gyakorlati feltételeiről. 5. A kerületi iparos nyugdíjintézetek ügyének tárgyalása. 6. A testületek és egyéb ipari szervezetek részéről beérkező indítványok tárgyalása, melyek a kamarához legkésőbb öt nappal a gyűlés előtt beérkeznek.

A gyűlés d. e. háromnegyed 12 órakor

berekesztetik és az esetleg le nem tárgyalt pontok a Zentán folytatandó gyűlés napirendjére tüzetnek ki, de az indítványok tárgyalása mindenesetre a zentai gyűlésre marad.

VI. D. u. 2 órakor a közös ebédről indulás Zentára, valószínűleg külön vonaton vagy hajón. VII. A megérkezés után a kiállítás megtekintése. VIII. Ezután a kerületi iparosgyűlés folytatása. IX. Esti 8 órakor közös vacsora.

Az előzetes program kapcsán közli még a kamara, hogy azok számára, akik részvételüket július 20-ig a kamaránál bejelentik, úgy Szegeden, mint Zentán szállásról is gondoskodik a rendező bizottság azonkívül, hogy az iparosok féláru utazási kedvezményben is részesülnek.

H I R E K.

Szabadka, július 10.

— **A város üdvözlő felirata.** Közöltük mai számunkban a városnak az új kormányelnökhöz intézett feliratát. A B. H. kifogásolja e feliratot azért, mert közgyűlési határozat nélkül készült. Ezen értesítése azonban téves, mert a június havi közgyűlés felhatalmazta a tanácsot, *Schmausz* Endre főispán indítványára, hogy az új kormányt kinevezése után üdvözlje. Ezen előzetes felhatalmazás szükséges volt azért, mert tudvalevő, hogy a legközelebbi közgyűlés csak augusztus hóban lesz. A polgármester tehát közgyűlési felhatalmazás alapján üdvözölte az új miniszterelnököt.

— **Gaal Ferencz, mint dalmű szerző.** *Gaal* Ferencz városi zenedékné igazgatója, nagy munkán dolgozik. *Dóczy* József hírneves író és zeneköltő, *Rákóczy* lakodalmaszöveggel történelmi tárgyú vig-opera szöveget írt, melynek megzenésítésére Gaal Ferenczet kérte fel. A vig dalművön Gaal már serényen dolgozik, úgy, hogy az még ez év október havában színre fog kerülni a fővárosban, még pedig vagy a Vigszínházban, vagy pedig a népszínházban, mert ez a két műintézet folytat jelenleg tárgyalásokat a rendkívül érdekesnek ígérkező mű színrehozatala tárgyában.

— **Az evangélikus templom tér parkirozásának ügyében** a mérnöki hivatal jelentését tárgyalták a mai tanácsülésben. A jelentés szerint a tér alkalmatlan a parkirozásra, minélfogva a mérnöki hivatal az aszfaltrozást javasolja. A tanács azonban, a parkirozás mellett döntött.

— **A városi zenede elhelyezése.** Mind-az ideig nem volt megfelelő helyiség található, a mely a városi zenede elhelyezésére alkalmas lett volna. A napokban végre a Gombkötő utcában levő volt Schulhoff féle házat jelölte ki a kiküldött bizottság, mint a czélnak legmegfelelőbbet, de a háztulajdonossal nem lehetett megállapodásra jutni ennélfogva ma dr. Bóbits József, Gaal Ferencz és Gáli Adolf tagokból álló bizottság a város tulajdonát képező volt tanítónő képezői épületben a jelenleg üresen álló tanfelügyelői hivatal helyiségeit tekintette meg és ha ezt alkalmasnak találja végre meg lesz oldva ez a rég vajdó kérdés is.

— **Az anyakönyvi tisztviselők kérése.** Az anyakönyvi hivatal tisztviselői a közigazgatási bizottságtól kérelmezték, hogy július és augusztus hónapra az ő munkaidejük is úgy osztassék be, mint a városi

tisztviselőké, a sürgős teendők végzésére azonban egyik inspekciós hivatalnok délutánonként is a felek rendelkezésére fog állani. A közigazgatási bizottság holnap délutáni ülésében fog e kérelemmel foglalkozni.

— **Hivatalvizsgálat Bajmokon.** Vujevic Lajos központi főszolgabíró és Türr Antal vm. főszámvevő Bajmokon f. hó 3., 4. és 6-án váratlan hivatalvizsgálatot tartottak, a tüzetes és beható vizsgálat úgy a pénztári, valamint az ügyviteli kezelést teljesen rendben találta, ami első sorban Lichtneckert József jegyzőnek köszönhető. A központi főszolgabíró távozása alkalmával a tapasztalt felett megelégedését fejezte ki.

— **A szegedi iparos segéd és tanoncz munka kiállítás helyi bizottsága** a részvétel módzatainak megbeszélése végett ma délután 5 és fél órakor ülést tartott, a melyen azt határozták, hogy a már beérkezett és a még beérkezendő munkák augusztus 1-én megbíráltatnak és Szegedre küldetnek.

— **Tanító-gyűlés Ujvidéken.** Az országos izraelita tanító-egyesület bács-bodrog megyei fiókkörének gyűlésén körülbelül 70-en jelentek meg tanítók a megye minden részéből. Az istentisztelet után dr. Pap Ignác kerületi zsidó pap mondott beszédet. Szónoklatában utalt arra a nemes hivatásra, melyet az állam a tanítói karra biz; harc, áldozat, ima, ez legyen a hármasszó, melylyel a nevelési gárda közkatonája a küzdelembe indul; óhajtja, legyen csiraképes a mag, mely kezük alá kerül, termékeny a föld, melybe vetnek, sarjadjon ki a virág, fejlődjék, legyen széppé, erőssé, hogy majdan dus aratása legyen rajta a magyar haza boldogságának s nagyságának. A nagyhatású beszéd után a Maitinszky Emma operai növendőkkel megerősödött kórus a Hymnust énekelte. Istentisztelet után a lövöldében kezdetét vette a gyűlés, melyen Erdős Jakab bajai igazgató elnökölt. Megnyitó beszédében a hitközség papját üdvözlő, az általa elmondott mély igazságokat tárgyalja. Miután még dr. Pap Ignác az izraelita hitközség iskolaszéke nevében dr. Kohn Károly pedig az izraelita hitközség nevében üdvözölte a megjelenteket, Csukási Fülöp pedig mint az anyakegyesület kiküldöttje átadja az Erdős Jakab tiszteletbeli tagságáról szóló jegyzőkönyvi kivonatot, áttértek a napirendre. Délutánra Kamenicára rándultak ki, este pedig bankettre gyűltek össze. A kultuszminisztert táviratilag üdvözölték.

— **Csempészet egy szikvizgyárban.** Mai számunkban hirt adtunk arról, hogy a hatóság nagymérvű csempészetnek jött nyomára a melylyel az egyesült szikvizgyár a várost több száz korona erejéig megkárosította. A vizsgálat újabb adatai szerint öt éven át 111.735 üveg szikvizet gyártottak, a mely quantumért a szikvizadó nem folyt be a város pénztárába s így összesen 2234 koronával károsult meg a város.

— **Pásztori fizetése.** Említettük, hogy Pásztori tanár megválasztását megfelelőbbé tették, minek következtében nem tudták eldönteni, vajjon folyósítandó-e rendes tanári fizetés a felebbezés eldöntése előtt, vagy sem. Az ügyet kiadták a jogügyi bizottságnak véleményezés végett. A jogügyi bizottság a fizetésnek a választás napjától való folyósítását javasolja.

— **A bajmoki plébánia renoválásának** 1961 koronát kitevő költségeit Kuluncsics Miklós bajmoki plébános a tanácshoz adott headványban a város által kéri megtéríteni.

A tanács mai ülésében úgy határozott, hogy a kérelmet a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti.

— **A Bercsényi-utcai ovoda.** Bérházban van a Bercsényi-utcai ovoda. Most lejárt a bérlet, s az ovónő kéri a tanácsot, hogy az alkalmatlan ovoda helyiséget cserélje fel alkalmas helyiséggel. A tanács ezen ügyben legközelebb döntené fog.

— **Az ipariskola rajzeszközöl.** Az iparos tanoncziskola nagyon gyéren volt ellátva rajszerekkel, s amik voltak is rosszak voltak. Régi panasza volt ez a rajzitanítónak. Most a tanács segíteni akar a bajon, s Frankl István főmérnök javaslatára beszerzi a hiányzó és szükséges rajzeszközöket.

— **A királyhalmi piacz.** Szeged törvényhatósági bizottsága egyik közelmúlt ülésében foglalkozott a királyhalmi piacz létesítésének kérdésével még pedig azon czélből hogy a piacz felállítása folytán a királyhalmiak ne legyenek kénytelenek a szabadkai piaczon eszközölni bevásárlásaikat s így a pénz a szegedi határban maradjon. Tegnap Szeged város tanácsa foglalkozott a közgyűlési határozattal és megalakította a bizottságot, a mely a piacz szükségességét és a felállítás legalkalmasabb helyét fogja megállapítani.

— **Egy názárenus visszatérése.** A kalocsai Néplapnak írják Kuláról: hogy a község plébánosának Mladoniczky Vincze esperesnek fardhatatlan buzgósa gyorsan kivívta részére az általános tiszteletet és nagyrabecsülést. A közügyekben tevékeny részvétele, a hitélet fejlesztése, az iskoladgy felkarolása hamar népszerűvé tette a lelkes, tapasztalt lelkipásztort; munkássága nyomában a legszebb eredmények járnak. Erre vall az az öröndetes körülmény is, hogy a különben csekély számu szegény názárenusokban is fölébredt a vágy: visszatérni oda: a honnan ők és szülőik elszakadtak, az anyaszentegyház kebelébe. Egy ily megtérés, egy 24 éves názárenus megkereszteltetése mult hó 29-én ment végbe a kulai kath. templomban s majdnem az összes hívek jelenléte mellett kiknek Péter-Pál napja ez okon kettős örömtünnepevé vált. Mladoniczky esperes a ritka alkalomnak megfelelő szent beszéd kíséretében adta fel a megtértek a keresztiséget.

— **Az iparos tanoncziskola tanerőinek** két szaktanítóval leendő szaporítását kérte Pausits János az ipariskola felügyelő bizottságának elnöke. A kérelemmel a tanács mai ülésében foglalkozott és a kérelmet pártolól fogja a közgyűlés elé terjeszteni.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A belügyminiszter a jankováci »Szt. Joachim« temetkezési egyesület alapszabályait jóváhagyta.

— **Kifűrtött lakás.** Jurics Istvánnak majsai szőlőskbéli lakására, míg ő és a ház népe aratási részes munkát vállalván, ott voltak elfoglalva, ismeretlen tettesek behatoltak és onnan a szegény munkás család összes ingóságait, mintegy 50—60 korona értékű butor, ágy- és ruhaneműeket magukkal vitték. A károsult család fő ma jelentés tett a rendőrségnél, a hol a tettesek kézrekerítése iránt erélyes nyomozást tettek folyamatba.

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak:* Tóke József 61 éves, Kókity Amália 3 napos, Horváth János 7 napos, Horváth János 14 napos, Zvekanovics Péter 20 napos, Kovacevics Jusztina 1 napos, Pility Verka 1 hónapos. Született 13, 6 fiu, 7 leány.

— **Felhívjuk** t. olvasó közönségünk figyelmét Bátor (Blaskovits) Mihály helybeli műfestő czégnék mai számunkhoz mellékelt hirdetésére.

TANÜGY.

Egy absurd szabálytervezet.

I.

A szabadkai községi elemi népiskolák igazgatásáról két havi csűrés-csavarás után végre elkészült egy tervezet, melynek egyes részei homlokegyenest ellenkeznek a tételes törvényekkel és kormányhatósági rendeletekkel, s így az ügy érdekében teljes tárgyilagossággal fogunk a tervezethez hozzászólni s azt ismertetni.

Először is már az első lap 3-ik sora is merő képtelenség, mely a törvényes állapotokkal össze nem egyeztethető.

Mert a tervezet harmadik sorában az mondatik, mintha ez a tervezet az 1871-ben s illetve az 1897-ben megalkotott szabályzatnak a 44235 ex 903. és 6899/903. sz. kultuszminiszteri rendeletek értelmében való átdolgozása volna.

Ez képtelen és a valóságnak meg nem felelő állítás.

Hiszen az 1871-ben alkotott népiskolai igazgatói hatáskört megállapító szabályzatot városunk törvényhatósági bizottsága az igazgatótanítói intézmény behozatalával egyidejűleg 1894. évi január 11-én tartott közgyűlésében 5/490. sz. alatt hozott egyhangu határozatával hatályon kívül helyezte s e határozatot a magas kormány is megerősítvén, — ezen régi szabályzatról, mint megsemmisítettéről s így nem is létezőről nem is lehet beszélni, annál kevésbbé lehet erre az új szabályzatot bázisozni. Nem-e napnál világosabb, hogy a törvényhatóság egyeteme által megsemmisített s érvényvesztett szabályzatot egy albizottság (az iskolaszék) fel nem támaszthatja halottaiból s így ennek átdolgozásáról józan megfontolással nem is lehet beszélni.

Az 1897-ben készített tervezet hasonlóképp nem létezőnek tekintendő, mert ehhez a közgyűlés hozzá nem járult, az soha sem volt a közgyűlés előtt s így nem is lévén tárgyalva, azt a magyar kormány meg nem erősítette. Ez a tervezet mindenféle kerülő utakon felkerült a kormányhoz, de onnan a jóváhagyás megtagadásával érkezett vissza. Nincs tehát nem létezik sem 1871-ben, sem 1897-ben alkotott szabályzat s így ezek átdolgozása merő absurdum és törvénysértés.

De ha ezek a hivatkozott tervezetek léteznének is, már t. i. jogszerűleg s törvényesen fennállának, aminthogy fenn nem állanak, akkor is határozottan töves és valótlan az az állítás, hogy a hivatkozott érvénytelen tervezetek a miniszteri rendeletek szellemében dolgoztattak át.

Ez tendenciozus s a közvélemény megtévesztésére irányuló vakmerő állítás; mert az ily tervezet sem a 44246/902 sem a 6899/003 sz. rendeletbe sem semmiféle kormányhatósági rendelet keretébe bele nem illeszthető sőt ezekkel lényegében teljes ellentétben áll.

Gurcsán István.

SPORT.

A »Bácska« diadala.

E legifjabb sport egyesületünk életképességéről és működésének fényes eredményéről tesznek tanubizonyságot azok a látványosság számba menő értékes tisztelet díjak és versenyérmek, a melyeket e sport egye-

sület diadalmas fiatal athlétái most közszemlére tettek Turbók és Társa Kossuth-utcai üzletének kirakatában. A legtöbb érem és tiszteletdíj ifj. Szilberleitner Ferenczé, a ki a rudugrásban, Kozla Andrásé a ki sulydobásban és Gruber Gyuláé, a ki a versenyfutásban szerzett országos birnevet magának és örömet Szabadka város közönségének.

Nemzetközi versenyek Pálicson. A szabadkai Sport Egylet f. évi aug. 2-án szándékozik a szokásos versenyeit rendezni. Mint értesülünk egy újabb nemét a labdajátéknak a Pusch Ballt is befogják mutatni. A labdasulya 72 klg. és 275 cm. átmérőjű. Ezen labdajáték eddigelé csak Amerikában divik. A versenyek után táncmultság is lesz Pálicson.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorológiai intézet távirati jelentése.) E hó 10-dikére változó, hűvösebb időjárás várható csapadékkal.

A bácskai kisgazdákhoz cím alatt hívja fel Hesz Márton a vármegyei gazdákat, hogy a megyei gazdasági egyesület kebelében minél több fiók egyesületeket alakítsanak.

Különösen ügyelniük kell arra, hogy a megyén kívül álló gazdasági egyesületek megyénkben domináló befolyást ne engedjenek. Hiszen a megyei egyesület is megtesz mindent *Latinovics* Pál főispán elnöklése alatt, hogy a fiók egyletek tagjainak érdekei a legmesszebbmenő kielégítést elnyerjék.

Hogy eddig oly kevés fiók egylet alakult ennek az lehet az oka, hogy az egyesület működéséről kevesen szereztek tudomást. Szükséges volna, hogy a gazdasági egyesületet a téli hónapokban előadások révén ismertetnék meg a néppel, s buzdítanák arra hogy az anyaegyesülethez csatlakozzanak, ha gazdasági egyesületeket akarnak alakítani. Szükségesnek tartja még több nyelvű szaklap kiadását is, melyben az egyesületi élet minden mozzanatáról meg kellene emlékezni. Felhívását így fejezi be:

»Gazdatársaink törekedjenek minél nagyobb számban a vármegyei gazd. egyesületbe lépni hogy ne legyenek kénytelenek különkülön fölvenni az életharcai küzdelmet, hanem mindannyian egyesülve jelszavuk legyen: »egy mindannyiunkért, mindannyiunk egyért!«

Gabonatözsde.

Helyi gabonaárak:

Mérsékelt kínálat mellett forgalomba került ma 1500 mtm. buza 6.85—95 koronás áron.

Zabban nem volt kínálat s így üzlet sem fejlődött, csupán helyi fogyasztásra kelt el kisebb mennyiség 480—90 koronás áron.

Tengeriben erősebb kínálat fejlődött és tartózkodó vételkedv mellett defektáruért 4.50—5 koronát és prima minőségűért 6.20—30 koronát fizettek.

Budapesti gabonatözsde.

Szilárd irányzat és jobb vételkedv mellett elkelt 55.000 mm. buza 10 fillérrel magasabb áron. Rózsa 5 fillérig magasabb, tengeri szilárd, zab tartott.

A határidőzlet a sok esőzések következtében igen szilárd volt és az összes termények emelkedtek és kedvező hangulattal zártak.

	Kezdeti	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	736	740—738
Buza ápr. 1904	760	763—761
Rózsa	—	—
Rózsa okt.-re	633	627—632
Rózsa	—	—
Zab májusra	—	—
Zab	—	—
Zab okt.-re	535	536—537
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	638	640—638
Tengeri aug.-ra	636	638—636
Tengeri májusra	517	521—519
Repece aug.-ra	11.45	11.45—11.55
Repece	—	—

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

HIRDETÉSEK.

Magyar kölcsön-
könyvtár előfize-
lési ára egy hóra
1 korona

Heumann Mór

könyvkereskedésében

S z a b a d k a n.

Legolcsóbb a

Terézia
levélpapír

szép Ivori színben, tükör sima felületű, kellemes írás. — 50 boríték és 50 levélpapír, diszes dobozban

 65 krajczár.

Kapható Heumann Mór papírkereskedésében Szabadkán.

 Postakönyvhöz való
kész nyomtatvány

Közönséges osomagokra

ajánlott levelekre

Postautalványok

Pénzes levelekre

Szabados Sándor
könyvnyomdájában Szabadkán.